

การวิเคราะห์เนื้อหา "หนังสือชุด ประชุมพงศาวดาร"

นางสาวเรณู ศรีสุนทร

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๘

ISBN 974-564-968-6

010884

17131017

A CONTENT ANALYSIS OF THE "PRACHUM PHONGSAWADARE SERIES"

Miss Renoo Srisuntorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Library Science

Graduate School
Chulalongkorn University

1985

ISBN 974-564-968-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์เนื้อหา "หนังสือชุด ประชุมพงสาวดาร"

นางสาวเรณู ศรีสุนทร

บรรณารักษศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล

รองศาสตราจารย์ปิยนาด มუნนาค

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์กล่อมจิตต์ พลายเวช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ปิยนาด มุนนาค)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อนิสิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาควิชา

ปีการศึกษา

การวิเคราะห์เนื้อหา "หนังสือชุด ประชุมพงสาวดาร"

นางสาวเรณู ศรีสุนทร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล

รองศาสตราจารย์ปิยนาด บุณนาค

บรรณารักษศาสตร์

๒๕๒๔

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือชุด ประชุมพงสาวดาร ฉบับที่จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของคุรุสภา พ.ศ. ๒๕๐๖ - ๒๕๑๓ ตั้งแต่ภาคที่ ๑ ถึงภาคที่ ๔๐ ว่า มีเนื้อหาในค้ำใด และมีปริมาณมากน้อยเพียงใด รวมทั้งศึกษาแหล่งอ้างอิงที่ปรากฏในหนังสือชุด ประชุมพงสาวดาร

วิธีดำเนินการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

๑. สร้างเกณฑ์กำหนดหัวข้อเนื้อหา โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือทางค้ำ ประวัติศาสตร์ไทย ระบบการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอี้ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑๕ ระบบการจัดหมู่หนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และหัวเรื่อง
๒. วิเคราะห์เนื้อหาหนังสือชุด ประชุมพงสาวดาร โดยชี้ครอยคะแนลงใน ตารางวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น
๓. รวบรวมรอยคะแนนเป็นความถี่ แล้วหาคาร์อยละ
๔. ศึกษาประเภทของแหล่งอ้างอิงในการเรียบเรียงเนื้อหาแต่ละเรื่อง แล้วหาคาร์อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ในบรรดาหัวข้อที่กำหนดไว้ ๑๕ หัวข้อ หนังสือชุด ประชุมพงศาวดาร มีเนื้อหากล่าวถึงหัวข้อ ชีวิตประวัติและการสืบวงศ์ตระกูล มากที่สุด คือ จำนวน ๑๔๓๒ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓๒ จากความถี่ในการกล่าวถึงทั้งหมด ๔๕๗๒ ครั้ง รองลงมา คือ หัวข้อ ขนบธรรมเนียมและประเพณี กล่าวถึง ๙๓๕ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐๘ หัวข้อ ที่มีเนื้อหามากเป็นอันดับที่ ๓ คือ หัวข้อ ประวัติศาสตร์ กล่าวถึง ๓๔๒ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๘ อันดับต่อมา คือ หัวข้อ รัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวถึง ๒๕๐ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๒ หัวข้อ สถานที่สำคัญ มีเนื้อหามากเป็นอันดับ ๕ คือ มีการกล่าวถึง ๒๓๔ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๓ และหัวข้อที่มีเนื้อหาน้อยที่สุด คือ หัวข้อ อาวุธ กล่าวถึง เพียง ๑๑ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๔

๒. การกระจายหัวข้อเนื้อหาในแต่ละภาคของจำนวนหัวข้อเนื้อหาทั้งหมด ๑๕ หัวข้อ ปรากฏว่า ภาคที่ ๔๐ มีการกระจายมากที่สุด คือ ๑๔ หัวข้อ รองลงมา มีการกระจาย ๑๓ หัวข้อ และ ๑๒ หัวข้อ คือ ภาคที่ ๑๒ และภาคที่ ๖ ตามลำดับ ภาคที่มีการกระจายหัวข้อเนื้อหาน้อยที่สุด คือ ภาคที่ ๕๖ มีการกระจายเพียง ๑ หัวข้อ เท่านั้น ส่วนการกระจายเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ พบว่า หัวข้อ พระราชพิธีและประเพณี ในราชสำนักของประเทศไทย ในหัวข้อ ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีการกล่าวถึงใน ๖๐ ภาค และรองลงมา หัวข้อที่มีการกล่าวถึง ใน ๕๕ ภาค และ ๓๒ ภาค ตามลำดับ คือ หัวข้อ กษัตริย์และผูกรองนครของประเทศไทย และหัวข้อ ชนต่างชาติในประเทศไทย ส่วนหัวข้อที่มีการกระจายเนื้อหาน้อยที่สุด คือ หัวข้อ การพิมพ์ หัวข้อ กฎหมายและการศาล ของต่างประเทศ และ หัวข้อ ประวัติศาสตร์ไทย สมัยลานช้าง มีการกล่าวถึงใน ๑ ภาค เท่านั้น

๓. การศึกษาแหล่งอ้างอิง ที่ปรากฏในหนังสือชุด ประชุมพงศาวดาร ซึ่งมี เพียง ๔๒ เรื่อง คือ ร้อยละ ๖๐.๙๔ ในจำนวนเนื้อเรื่อง ๑๓๕ เรื่อง ที่ระบุแหล่งที่มาให้ทราบ ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการเรียบเรียง

เนื้อหาหนังสือชุดนี้ที่มีมากที่สุด คือ คำให้การ มีจำนวน ๒๕ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๕ รองลงมาอันดับที่ ๒ คือ เอกสารราชการของไทย มีจำนวน ๑๕ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๑ อันดับที่ ๓ คือ จดหมายเหตุของต่างประเทศ เป็นจำนวน ๑๒ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๕ แหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้อ้างอิงน้อยที่สุด คือ แผนที่ และหนังสือพิมพ์ มีจำนวน ๑ เรื่อง เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๒

ขอเสนอแนะ

๑. นักประวัติศาสตร์ควรจะได้มีการประเมินคุณค่าเนื้อหาหนังสือชุด ประชุมพงศาวดาร ว่า มีคุณค่าของงานวิจัยที่จะใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง ในหัวข้อเนื้อหาที่เป็นประวัติศาสตร์ในค่านิยมบ้างและมาน้อยเพียงใด
๒. บรรณารักษ์ควรร่วมมือกันจัดทำดัชนีเรื่องอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถเข้าถึงเนื้อหา ซึ่งมีจำนวนถึง ๔๐ ภาค ใ้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น
๓. ควรที่จะได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำหนังสือชุด ประชุมพงศาวดาร ไปใช้ในการอ้างอิงของงานวิจัยสาขาอื่น ๆ นอกจากสาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี เช่น สาขานิติศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น
๔. ควรศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือทั่วไป ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับหนังสือชุด ประชุมพงศาวดาร และมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของไทยหรือมีเนื้อหาหลาย ๆ เรื่องรวมกัน เช่น หนังสือชุด วัฒนธรรมนิยมต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อนำข้อมูลจากหนังสือดังกล่าว มาใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงประกอบการค้นคว้าให้ได้มากขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   A Content Analysis of the "Prachum Phongsawadarn Series"
Name   Miss Renoo Srisuntorn
Thesis Advisor   Assistant Professor Chontichaa Suthinirunkul
                             Associate Professor Piyanart Bunnag
Department   Library Science
Academic Year   1985

ABSTRACT

The purpose of this research is to analyze the content of the Prachum Phongsawadarn Series, published by Kurusapha Press, section one to section eighty, B.E.2506-2513, to see how often each of the subject matter is emphasized as well as to see how often the reference sources are cited.

The procedures of this study are :

1. To establish the criteria for the subject matters to be analyzed by looking through the Thai history books and comparing them with the subject matters that appear in the manuals of Dewey Decimal Classification of the nineteenth edition and Library of Congress Classification
2. To classify and tally the subject matters as appeared in the Prachum Phongsawadarn Series according to their frequencies.
3. The collected data were thereafter arranged on percentage basis.
4. To comile the type of reference sources that appear in the Prachum Phongsawadarn Series and then present the result were presented on percentage basis

The results of this research are as follow:

1. There are altogether 19 major areas of subject matters that appear in the Prachum Phongsawadarn Series. The most frequent one is biography and genealogy, which are cited 1432 times out of the total number of all subject matters cited, or 31.32 percent. The second most frequently cited is custom and tradition, cited 735 times or 16.08 percent. The third most often cited is history which is mentioned 342 times or 7.48 percent. The fourth is public administration which is mentioned 280 times or 6.12 percent. The fifth is the places of historical importance which are cited 239 times or 5.23 percent. The subject which is cited the least is weapons which is mentioned only 11 times or 0.24 percent.

2. The distribution of all 19 fields of subject matters in each section occurs most frequently in the eightieth section which covers 14 subjects. The second and the third most frequently mentioned subject matters with 13 and 12 subjects appear in the twelfth and the sixth section. The section which covers only one subject field is the 56th section. As for the most mentioned subject matters, custom and tradition, they are mentioned in 60 sections. The subjects that cover 48 sections and 32 sections respectively are kings and rulers of Thailand and foreigners in Thailand. The subjects: publishing, law and the foreign courts and Thai history in the Lan-Chang period are mentioned only in one section.

3. The result of the study reveals that there are only 82 articles with reference sources or 60.74 percent of the total

number of the articles in Prachum Phongsawadarn Series. The reference source materials which appear most often are oral tradition which occur in 29 articles or 29.59 percent. The second and the third most common reference sources are Thai documents and foreign archives, comprising 15 articles or 15.31 percent and 12 articles or 12.25 percent. The reference materials that are the least cited with only one item, are map and newspaper.

Recommendations

1. Historians should study and evaluate the content of the Prachum-Phongsawadarn Series in order to make use of it as a historical reference source.

2. Librarians should compile a relative index of the Prachum Phongsawadarn Series in order to provide access to their contents.

3. There should be a survey of the use of the Prachum Phongsawadarn Series in the research fields other than in history and archaeology, for example in the field of jurisprudence, public administration etc.

4. The books that are similar to the Prachum Phongsawadarn Series, which concern Thai history should also be studied and analyzed in order to serve as a source of reference materials.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธิรัตนศรีกุล และรองศาสตราจารย์ปิยนาด บุนนาค อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนตรวจแก้ไขเนื้อหาทั้งหมดของงานวิจัย อย่างละเอียดด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ กล่อมจิตต์ ทรายเวช ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งกรรมการ อีก ๑ ท่าน คือ รองศาสตราจารย์อัมพร ทีชะระ และผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสำจวน ชำศิริ คุณวารุณี โอธวารมภ์ คุณกรรภิรมย์ กังสนันท์ คุณวันทนา เอี่ยมลาภา และคุณปราวน์ เหมัญญิกิติวัฒน์ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นบางประการที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านอื่น ๆ ที่มีได้กล่าวนาม ซึ่งเป็นผู้มีส่วนช่วยเหลือ สนับสนุน ตลอดจนให้ กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดีมา ณ โอกาสนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๕
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๘
รายการแผนภูมิประกอบ	๘
บทที่	
๑	
๑	
๑	
๑	
๒	
๓	
๔	
๕	
๖	
๗	
๘	
๙	
๑๐	
๑๑	
๒	
๑	
๑	
๒	
๓	
๔	
๕	
๓	
๑	
๑	
๒	
๓	
๔	
๕	
๖	
๗	
๘	
๙	
๑๐	
๑๑	
๑๒	
๑๓	
๑๔	
๑๕	
๑๖	
๑๗	
๑๘	
๑๙	
๒๐	
๒๑	
๒๒	
๒๓	
๒๔	
๒๕	
๒๖	
๒๗	
๒๘	
๒๙	
๓๐	
๓๑	
๓๒	
๓๓	
๓๔	
๓๕	
๓๖	
๓๗	
๓๘	
๓๙	
๔๐	
๔๑	
๔๒	
๔๓	
๔๔	
๔๕	
๔๖	
๔๗	
๔๘	
๔๙	
๕๐	
๕๑	
๕๒	
๕๓	
๕๔	
๕๕	
๕๖	
๕๗	
๕๘	
๕๙	
๖๐	
๖๑	
๖๒	
๖๓	
๖๔	
๖๕	
๖๖	
๖๗	
๖๘	
๖๙	
๗๐	
๗๑	
๗๒	
๗๓	
๗๔	
๗๕	
๗๖	
๗๗	
๗๘	
๗๙	
๘๐	
๘๑	
๘๒	
๘๓	
๘๔	
๘๕	
๘๖	
๘๗	
๘๘	
๘๙	
๙๐	
๙๑	
๙๒	
๙๓	
๙๔	
๙๕	
๙๖	
๙๗	
๙๘	
๙๙	
๑๐๐	

บทที่

หน้า

๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๑
	ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือชุด ประชุมพงศาวดาร..	๔๑
	ผลการศึกษาแหล่งอ้างอิงที่ปรากฏในหนังสือชุด	
	ประชุมพงศาวดาร	๔๓
๕	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๕๖
	สรุปผลการวิจัย	๕๗
	อภิปรายผล	๕๐
	ข้อเสนอแนะ	๕๗
	บรรณานุกรม	๕๘
	ภาคผนวก	๕๒
	ประวัติผู้เขียน	๑๕๑

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	ความถี่ของการกล่าวถึงหัวข้อเนื้อหาในหนังสือชุด ประชุมพงศาวดาร ทั้ง ๔๐ ภาค คิดเป็นร้อยละ	๔๒
๒	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ ชีวประวัติและการสืบวงศ์ตระกูล คิดเป็นร้อยละ	๕๐
๓	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ ขนบธรรมเนียมและประเพณี คิดเป็นร้อยละ	๕๒
๔	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ ประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ...	๕๕
๕	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ รัฐประศาสนศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ	๕๗
๖	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ สถานที่สำคัญ คิดเป็นร้อยละ	๕๘
๗	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ ความสัมพันธ์ของไทยกับต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ	๖๐
๘	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ พุทธศาสนา คิดเป็นร้อยละ	๖๑
๙	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ พานิชยกรรม คิดเป็นร้อยละ	๖๓
๑๐	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ โบราณสถานและโบราณวัตถุ คิดเป็นร้อยละ	๖๔
๑๑	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ การคมนาคม การขนส่ง คิดเป็นร้อยละ	๖๕
๑๒	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ ประวัติเมือง คิดเป็นร้อยละ	๖๖
๑๓	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ คริสต์ศาสนาในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ	๖๗
๑๔	ความถี่ของการกล่าวถึงในหัวข้อ สถาปัตยกรรมของบ้านเมือง คิดเป็นร้อยละ	๖๘
๑๕	จำนวนแหล่งอ้างอิงที่นำมาใช้ในการรวบรวมเนื้อหาจำแนกตามประเภท คิดเป็นร้อยละ	๗๔

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
๑	ลำดับปริมาณของเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ คิดเป็นร้อยละ	๔๔
๒	การกระจายของหัวข้อเนื้อหาในแต่ละภาค	๓๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย